

KONJEREJEC

GLASILO KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA MARIBORSKO OBLAST

Dopise, naročila in reklamacije je pošiljati: Konjerejskemu društvu za Marib. oblast, Ivanjkovi

„Konjerejec“ izhaja 6krat letno

Člani društva sprejemajo list brezplačno. Naročnina letno 20 Din. Cenik inseratov na zahtevo

Štev. 5. in 6.

Maribor, dne 15. decembra 1929.

Letnik VI.

Dirkalni kasač.

Spisal Rudolf Albrecht, prevaja dr. V e b l e, drž. vet.

(Nadaljevanje.)

Pa še nekaj. Če tudi vem iz izkušnje, kako britka so razočaranja v dirkah, če ne podcenjujem razburjanja, v katerem se nahaja vozač po hudi neuspešni končni borbi, moram vendar obsojati, če po cilju poka bič noter do hleva. Kaj pričakuje vozač od tega naknadnega kaznovanja? Pouk za konja? Ali ve mrha, tudi če je delala v dirki pogreške, zakaj jo kaznujemo po dirki? Gotovo da ne; ker je pa itak do smrti utrjena, se poda neizbežnosti in se uda brez upora kot strelovod za vozačeva čuvstva ter za njegovo besnost nad izgubljeno stavo.

V momentu, ko je cilj pasiran, mora vsak pripomoček z bičem nehati. Narobe je neodpustljiva surovost in nima čisto nobenega smisla.

Pripomoček v dirki, ki se zanj mnogo pripravljajo in ki ga pri nas le trpimo, tvori na bičnik pritrjena ostroga. Uporablja se jo specialno pri lenih konjih brez temperameta, pa tudi pri takih, ki radi pomanjkljivega temeljnega uvežbanja (vlomljenja) ne prenašajo bičevega pripomočka. Smatram da, dokler je jezdecu dovoljena neovirana uporaba ostroge v občutljive konjeve boke, se ne more obdolževati niti dirkalnega vozača mučenja živali, če da svojemu nevoljnemu tekaču čutiti ostrogo na manj občutljivem zadnjem delu. Ta skoro nevidni pripomoček je vsekakor bolj human in manj mučen za senzitivnega gledalca kot pa močni udarci z bičem, ki so za take lene živali neobhodno potrebni. Nasproti sem pa proti vsaki poostitvi bičevega učinka potom vpletenih žrebčev ali žice, ki jo perhorescira tudi vodstvo dirk in ki spada tudi med redkosti.

8. poglavje.

Jahanje v teku (kasu).

Domovina jahanja v teku je Francija, kjer so te rejne preizkušnje pod sedlom postavljene kvalitativno in kvantitativno na enako stopnjo z onimi v vozu. Vzrok temu tiči v tem, da je anglonormanski kasač po svojem eksterijerju predestiniran za jezdnega konja in da imajo rejne preizkušnje pod sedlom v Franciji to praktično ozadje, da vlada postavi letno 40 do 50 kasaških žrebcev za podeželsko konjsko rejo, da potem kompletira svojo potrebo po remontah iz njenih produktov.

Jahanja v teku so bila pri nas pred vojnim izbruhom oživetvorjena po inicijativi Francozov in Italijanov, ki so se udeležili badenskih mednarodnih dirk; prej so pa bila desetletja pozabljena. Kakor je znano, izhaja naš današnji kasaški sport iz ka-

saških dirk sedemdesetih let prejšnjega stoletja, ki so se vršile pod sedlom v praterskem glavnem drevoredu. Rusi in v teku sigurni polkrvni konji so bili material, ki se je pri tem uporabljaj.

Odpor prejšnjih avstrijsko-ogrskih remontnih komisij proti v resnici pomanjkljivem eksterijerju takratne kasaške reje, kakor tudi premoč pol- in polnokrvnih konj v podeželski konjereji ni pripustila izgleda, da bi bil kasač za uvrednotiti kot remonta; radi tega tudi niso prej prišle vpoštev rejne preizkušnje pod sedlom.

Pred nekaj leti se je pri nas ježa v teku zopet oživetvorila, ker je nudila radovedni publiki dobrodošlo spremembo ter je tako izvajala nanjo privlačnost. Upeljanje teh dirk je bilo tem lažje, ker se da vsak v dirkalni vožnji treniran konj brez odpora sedlati in voljno jezdit in obstoja razen tega specialna vrsta kasačev, ki pod sedlom čisteje in sigurneje tečejo kot pa v vozu. In tako izpolnjujejo kasaške ježe danes svojo svrhu kot priložnost enkratk programa. Vsekakor so pa te dovolj zanimive za pristaše kasaške stvari, da se je vredno ž njimi pobliže seznaniti.

Kasač pod sedlom naj bi izpolnil istočasno zahteve jezdnega konja in naglega dirkalnega kasača. On naj bo čist kasač z dobrim hrbtom in močnim zadnjim delom, pri tem pa naj stoji preko mnogo tal in naj zna dobro teči. Dober anglonormanec izpolnjuje te pogoje že po svoji naravi, in ker ima naša reja danes že mnogo te krvi v sebi, imamo tudi množino konj, ki so sposobni za jahalne kasače. Pa tudi čisto ameriškansko vzgojeni konji izpolnjujejo danes že čisto te eksterijerne pogoje, četudi ponavadi potrebujejo podpore v balanci, da morejo sigurno teči. Sicer pa prispeva jahačeva teža k regulaciji zadnje hoje, tako da je s tem balanca izpolnjena in nadomeščena.

Uspehi kasača pod sedlom zaostajajo za nekaj sekund za onimi v dirkalnem vozu.

Dirkalna ježa v teku (kasu) stavi daleko višje zahteve na moč in vztrajnost jahača kot pa dirkalna ježa v diru.

Katera specialna vrsta jahanja je v kasaški dirki pravilna, če v ameriškem sedežu, če potom odsedanja ali v angleškem teku, zavisi čisto od teka in balance dotičnega kasača. Kasač, ki se nahaja čisto v balanci, bo najbolje in najhitreje tekel z ameriškimi sedežem. Konj z nepravilno zadnjo hojo bo potreboval težo jahača na zadnjem delu telesa ter oporo v gobcu po jahačevi roki, četudi vsi jahani tekači obdrže svoj overcheque, kakor pri vožnji.

Današnja smer naše reje, kakor tudi ozir na eksterijer in obseg (obilnost) bo kmalu ustvaril tip, ki bo tudi pod sedlom, kakor na dirkališču, pa tudi izven teh odgovarjal vsem zahtevam. To je za rejca

tem važnejše, ko je uporaba konj, ki se poslove od dirkališča, v cestnem vozu radi prevladovanja avtomobilov vedno bolj omejena, medtem ko bodo dobro napravljeni, hitri jezdni honji vedno ohranili primerno vrednost.

Naši kasači so »deklice za vse«, ker niso uporabljivi le eno-ter večvprežno v vozu in pod sedlom na cesti, temveč so se obnesli tudi v terenu kot dirjači in skakači. Na Francoskem jezdiyo s kasači steeple-chase, vojaške poljske vaje s težo 130 do 140 kilogramov v sedlu se ž njimi vrše itd. Srček, kaj hočeš še več!

9. poglavje

Nekaj o gospodarstvu.

V široki publikli in žal tudi pri davčnih oblastvih se je ukoreninilo naziranje, da je vsak dirkalni hlev luksuzni obrat, ne da bi se pri tem upoštevalo, če se gre za samostojen obrat ali za dirkalni hlev vzrejališča. V prvem primeru bi pripustil klasifikacijo veljati s tega stališča, da vsak dirkalni hlev stane mnogo denarja, če ga dirkalna sreča naravnost ne zasleduje; pa tudi izjema bi pravilo le potrdila. Toda dirkalni hlev vzrejevališča ni noben prostovoljno vzdrževan luksuzni obrat, temveč je postal, specijelno danes, za rejca žalostna potreba. Vsakemu rejcu bi bilo gotovo ljubše, da bi po vzorcu polnokrvne kobilarne Napajedl vsako leto v juniju razprodal svoje surove enoletne konje na dražbi, posečeni po tu- in inozemstvu. To je pa zopet eno od pravil, ki potrjujejo pravilo, da rejci, specijelno oni dirkalnih kasačev, ponavadi svojih žrebet ne morejo prodati, temveč so prisiljeni vzdrževati dirkalni hlev, da jih sami trenirajo in izrabijo. Pri tem imajo upanje, da jim bodo posebni uspehi njihovih dveletnih žrebet vendar privabili kupca.

Neprodani konji, in to je večina, morajo stremeti za tem, da si svoje življenje prislužijo z dirkalnimi darili. Če se doseže ta cilj in dirkalni hlev ne zaključi posebno pasivno, je srečno voden. Kar se pa ne more zaslužiti in se ne zasluži, je amortizacija lastnih vzdrževalnih stroškov vzrejenih konj, tako, da mora biti pri poznejših à tont-prix-prodajah izrabljenega konjskega materiala kot končni izid na vsak način deficitna postojanka.

Razumljivo je, da bi vsak rejec in vsak lastnik dirkalnega hleva vsako leto rad vedel, kako visoko sega ta njegov deficit. Iz tega razloga in kot dokaz proti fantastičnim ocenitvam davkarj smatram, da je kakor za kobilarno, tako tudi za dirkalni hlev regularno, pregledno knjigovodstvo neobhodno potrebno.

Že ob zaključku poglavja, tičočega se obrata v kobilarni, sem opozoril na način preračunanja vzdrževalnih stroškov. Ti se pomnožijo še z amortizacijo plemenskih kobil, ki se jo, razdeljeno na deset let, more ceniti na deset odstotkov na leto. Amortizacija lastnih plemenskih žrebcev se lahko postavi v višini poprečne plemenilne takse, ki jo pobirajo enakovredni žrebci za tuje kobile. Končno se prišteje še eventualno najemna vsota ali obratovanje vrednosti kobilarne. Vsota teh postojank, razdeljena na število letnikov da njihove vzdrževalne stroške.

Za ta znesek se žrebeta, ki pridejo v dirkalni hlev, v kontu kobilarne razbremenene ter obremenene v kontu dirkališča. Tako kobilarna navidez in knjigo-

vodstveno ne bo mogla izkazovati nikoli dobička in nikoli izgube.

V dirkališčnem kontu figurirajo prvenstveno vsi konji s temi vzdrževalnimi stroški, ki se zvišujejo po dnevnih izdatkih za dirkalni hlev in zmanjšujejo potom dospelih zneskov za dobljene nagrade, rejne premije in prodane konje.

Poprečni stroški za lastno vzdrževanje, ki so tako razvidni ob koncu leta, bodo v novem letu otvorili dirkališčni konto in bodo, kakor izkušnja uči, daleč prekoračili oni znesek, ki bi se bil za konje fakično moral doseči. Iz tega sledi, da more rejec in lastnik dirkalnega hleva šele pri končni likvidaciji na tanko vedeti, kaj ga je stvar stala.

Dokler vodi kobilarno in dirkalni hlev, ne bo sta oba obrata knjigovodstveno izkazovala niti dohodkov niti izgube; kako se pa vknjižena vrednost obstoječega konjskega materiala zadrži napram vsakokratni prodajni vrednosti, to je vprašanje splošnega tržnega položaja in kvalitete konj.

Vsekakor pa da lahko cenitveno vzeta prodajna vrednost materiala, ki se nahaja v dirkalnem hlevu, odštevši knjigovodstvene stroške za lastno vzdrževanje, vsako leto podjetniku sliko o tem, če je delal aktivno ali pasivno. Na autentičnost se tako preračunanje seveda ne more sklicevati, ker se ocena po efektivni prodaji lahko popravi navzdol ali navzgor.

Edina možnost za zmanjšanje lastnih rejnih izdatkov obstoji v velikopoteznem vodstvu penzijske kobilarne, za kar je pa neobhodno potrebna bližina glavnega dirkališča. Potom večjega števila prehranbenih dni tujih konj, se zmanjša režijski koeficijent in tudi vzdrževalni stroški za lastni material. Predpogoj je nabava prvorazrednih žrebcev, ki tuje kobile privlačujejo.

V notranjem knjigovodstvu dirkalnega hleva igra nabavna knjiga za oves važno ulogo, radi česar smatram, da ni odveč, če to vpeljavo malo podrobneje opišem.

Vsakokrat pripeljani oves se preizkusi na njegovo kvalitetno težo (deka za liter) do vrha napolneno kvalitetno težo (deka za liter do vrha napolnjene sočivne mere) in se vpiše ne le po netto-teži, temveč tudi po iz te izhajajoči literski množini. Literške racije, ki se imajo izdati dnevno posameznim konjem, se seštejejo in tvorijo dnevni izdatek. Na ta način se ima dnevno konstatirati ne le stanje ovsene zaloge, temveč se ima natanko ugotoviti po izkrmljenju gotove pripeljane množine tudi manko, ki naj bi ne presegal dva odstotka (izprašenje).

Razen te knjige se ima v urejenem hlevnem obratu nahajati tudi podkovska knjiga, knjiga za izdatke in mezde, kakor tudi knjiga za profesioniste (sedlarje, mehanike itd.).

Tudi v sportnih obratih je gospodarski red pogoj za uspevanje.

S tem zaključujem tokrat izvleček iz svojih izkušenj z željo, da bi naj služil v prosep kasaške stvari.

Razširjajte list „Konjerejec“!

Dr. Kenda:

Umetni prenos semena v svrhu oploditve.

Prenos semenske tekočine (sperme) od žrebca na kobilo na umeten način se običajno naziva umetna oploditev. Ta izraz pa nikakor ni točen, kajti pod oploditvijo je treba razumeti proces, ki se dogaja v maternici ob združitvi semenske celice z jajčecem in se ne da umetno izvesti. Umetno lahko nadomestimo le akt spolne združitve z umetnim prenosom semenske tekočine.

Že v 14. stoletju se je poizkušalo prenesti seme žrebca na umeten način v spolovila kobile. Poročja se že v tej dobi, da je neki Arabec ukradel seme (spermo), dragocenega žrebca sosednjega sovražnega plemena, ga na vati prinesel domov, ter ga vtaknil z vato vred v spolovilo kobile in na ta način povzročil oploditev.

V 18. stoletju so se vršili poizkusi umetne oploditve po Spalaziniju na sviloprejkah in žabah, a pozneje tudi pri psicah s povoljnim uspehom. Umetna oploditev kobil se je tedaj poizkušala še brezuspešno. Toda že koncem navedenega stoletja poročja Heape o uspelem poizkusu v Avstraliji. Kobili, ki vsled stalno zaprtega ustja maternice ni mogla koncipirati, so vbrizgali na 37° segreto spermo z brizgalko skozi ustje in kobila je postala breja. Umetni prenos sperme je bil pri isti kobili par let pozneje zopet z uspehom ponovljen.

S poizkusi, ki sta jih izvajala Sand in Stribolt 1902. leta, je postavljena umetna oploditev pri konjih na reelno bazo. Dragocenim žrebcom sta pričvrstila na spolni ud takozvani kondom iz svinjskega mehurja tik pred koitusom. Po izvršenem skoku se sname kondom z izločeno spermo in ta se spravi s pipeto v stekleno posodo, ki se nahaja v vodni kopeli pri 40° C. Navedena autorja sta prva ugotovila, da znaša množina sperme pri žrebcu od 50 do 150 gr. pri vsaki ejakulaciji. Ta množina sperme jima je zadostovala za osem kobil, od kojih so vsaj štiri postale breje.

Vbrizganje semena kobilam se izvrši z navadno brizgalko in sicer zadostuje 10—25 g za eno kobilo.

Najobširnejši material na polju umetne oploditve pa izhaja od ruskega biologa Ivanova, ki je na umeten način oplodil okoli 800 kobil.

On je pridobival spermo na ta način, da je pripuščal žrebce brez kondoma na kobile, ki so imele ustje maternice zamašeno z gobo, ki jo je potem iztisnil in svežo spermo — najpozneje po 24 urah — vbrizgal kobili. Po njegovem mnenju ni potrebno kobili vbrizgal spermo v — odnosno skozi ustje v maternico, temveč zadostuje, da pride seme v nožnico. Za oploditev ene kobile mu je zadostovalo

10 ccm semenske tekočine, tako, da je z ejakulatom enega žrebca, ki je znašal 300 ccm, lahko oplodil do 30 kobil.

Oploditev se pa posreči seveda samo pri kobilah, ki se gonijo, ker drugače se ne izloči jajčece iz ovarija.

Prednosti umetnega prenosa semena so evidentne. Predvsem se lahko bolje izkoristi dragocene plemenjake, pri katerih se zahteva za skok ogromne vsote. Dalje je sigurnost oploditve na umeten način mnogo večja, zlasti pri kobilah s premalo odprtim ustjem maternice, povzročeno vsled skleroze, zaceljenih ran od težkega poroda, okostenosti ustja itd. Z umetnim prenosom sperme je nadalje tudi olajšano bastardiranje n. pr. pri mulah.

Z današnjimi prometnimi sredstvi je omogočeno prenesti spermo v svrhu umetne oploditve na velike razdalje, zlasti, ker so izkustva dokazala, da se drže spermatoocidi živi tudi pri sobni temperaturi do 24 ur.

Med svetovno vojno sem imel sam priliko baviti se s tozadevnimi poizkusi na italijanskem bojišču. V plemenilni sezoni, t. j. na pomlad in početkom poletja leta 1918. sva z nekim češkim kolegom po Ivanovovi metodi umetno prenesla spermo žrebca na 86 kobil, od katerih jih je 62 postalo brejih.

Aleksander Dmitrijevič.

Abortusi in njihovi vzroki.

Abortus je prezgoden izhod ploda, ki še ni zadostno zrel ter nima življenske moči. Vzroki abortusa so smrt ploda ali pa kakorkoli izzvane močno stisnjene maternice. Abortusi se lahko zgodijo v slučajih, kadar je kobila zanosila dva ploda; v tem primeru smrt enega ploda in proces razkrajanja ubije drugega in ta se izvrže.

Abortus je dveh vrst: navadni, — ki se pojavlja od ene kobile na drugo. Navadni abortus se največkrat pojavlja na 21. dan brejosti, tudi v 3. mesecu, tu pa tam pa tudi v 5.—8. in 10. mesecu, vsled česar mora biti v tem času nega kobile najbolj pazljiva. Ako se je abortus pojavil v prvih tednih življenja ploda t. j. ko se še ta ni zadostno razvil, kar se navadno zgodi na 21. dan — pojavlja se samo kratko izlivanje gnojne tekočine iz sramnice, umazano-rumene barve, ki v kratkem neha, brez vsakih zunanjih posledic. V splošnem se pa vsi abortusi v prvih treh mesecih brejosti pojavljajo brez vsakih predznakov.

Abortusi pa, ki nastopajo v drugi polovici brejosti imajo nekatere predznake in sicer: vročico, podrhtavanje, kobila kaže na bolečine v trebuhu, pregiba hrbet, drži rep po strani, često šči, polega, napenja se, zgubi apetit, postane neznosna, gobec

in jezik sta suha, vime oteče ter izloča vodenasto vlago, sramnica oteče, kobila čuti močne bolečine v maternici, od katerih pada na zemljo ali pa se meče na vse strani; iz sramnice pa teče kri in sluz. Vsi abortusi v drugi polovici brejosti niso vedno brez slabih posledic, večkrat zaostaja posteljica in vsled tega se pojavlja gnilobno zastrupljenje krvi, nakar nastopi smrt kobile ali pa izteka gnoj ter jalovost. Abortusi resno ogrožajo zdravje kobil, ker se perijodično ponavljajo in sicer vedno v tem času brejosti, v katerem se je zgodil prvi abortus, vsled česar je popolnoma razumljiva velika škoda, ki jo abortusi zadajajo naši konjereji.

Vzroki, ki izzivajo abortus so zelo številni.

Abortus lahko nastopi kot posledica močnega udarca na trebuh, spuščanja z žrebcom v stanju brejosti, napetosti želodca (kolika), vročičnega stanja, močnega kašlja, vnetja maternice in drugih boleznih, malokrvnosti, hitne spremembe krme, zaprtosti, čezmerno mrzle vode pri napajanju in kopanju, zmrznjene krme, zapljesnelega sena, mokrega ovsa, temne slame, pokvarjene vode, preobilnega polaganja mrkve in krompirja, močnih zdravil ter izpiralnih sredstev, postavljanja kobil po ovčarnah, pretesnega komata, skakanja, padanja, nepričakovane prestrašenosti, močne razdraženosti in uživanja nekaterih biljk, ki rastejo po močvirjih ter vsebujejo ispiralno moč, kakor tudi uživanja škodljivih žuželk, pretežkega dela, izstradanosti, od čezmernega dela, nezadostnega ali pa čezmernega polaganja itd.

Breja kobil zahteva več pozornosti in skrbi, kajti v času brejosti se v njenem organizmu izvaja podvojeno delovanje, tako zaradi njenega zdravja in življenja, kakor tudi zaradi formiranja ploda, njega oskrbovanja s potrebno hrano ter njega nadaljnega razvijanja. Ne sme se pozabiti, da breja kobil hrani ne samo sebe, ampak tudi plod, ki ga ima v svojem telesu.

Krma za brejo kobil mora biti najboljše kakovosti; pod nobenim pogojem se ne sme dati kobil nič kislega, plesnivega, zmrznjenega ali pa hrane, na katero je padla slana. Enako se ne sme dati svežega sena, kajti to razdraži kobil. Polagati treba malo in večkrat, da ni težko za želodec. Breja kobil zahteva stalno pažnjo, pazljivega in mirnega postopanja z njo. V začetku brejosti se ne sme prehitro menjati krme, niti okolice, v kateri se kobil nahaja, niti temperature. Vsake spremembe se morajo vršiti po mogočnosti s primernim postopanjem. Breja kobil mora biti deležna večje pažnje kot sicer, vsled tega mora biti v oddelku, kjer je kobil postavljena, vse tako natančno vrejeno, da je nič ne razburja in da lahko stoji, leži in jé. Tla morajo biti ravna, ne poševna, brez lukenj in neravnosti. Ako kobil stoji z zadnjim delom nižje, ima ote-

čene noge in sramnico, plod pa, ki se nahaja v njenem telesu, se premakne nazaj in vsled tega se lahko izvrže. Delati breja kobil mora, ampak ne preveč, posebno po devetem mesecu brejosti se ne sme pustiti, da kobil preveč dela, skače, prevažna velike tovore, posebno po slabih in težkih cestah (visoko v hrib, posebno blatna, ilovnata cesta, visoki sneg, zmrznjena cesta).

V splošnem breja kobil ne sme čutiti trajne in močne utrujenosti, posebno v zadnjih mesecih brejosti. Ne sme se močno razgreto kobil pustiti na mrazu, ne da se jo pokrije s koco. Pozimi mora breja kobil na vsak način delati, ampak ne pretežko; ne sme se na voz preveč naložiti, ne peljati predaleč; paziti je treba, da se pri prehodu skozi vrata ne pobije po trebuhu. Kobil se ne sme pasti na pogojenih travnikih, kajti na njih se nahaja veliko mrčesa, ki je zelo nevaren, tako za kobil samo, kakor tudi za plod.

Močvirnati travnik s travo, ki ima močen duh po močvirju, je lahko vzrok abortusa. Spomladi in jeseni se ne sme pustiti kobile na travnike, ki so pokriti s slano, pozimi pa z zmrznjeno travo, ker mrzla trava zniža temperaturo telesa živali, povzroči bolečine v želodcu, napetost, posledica pa je abortus. Isto se zgodi, ako se da kobil piti mrzla, ledena voda. Največkrat izvržejo kobile v jeseni, posebno ko namesto zelene, dobijo suho krmo; zato treba krmo menjati postopoma in dajati vmes slamo ali pa seno. Ako se pojavi potreba, da se kobil žene na travnik v jeseni, je treba paziti, da se to zgodi okoli poldneva, ko je že solnce posušilo slano, zvečer je pa treba kobil spraviti domov zgodaj, predno nastopi večer. Vsaka vremenska sprememba, posebno pa megla, jesenske noči, deževno vreme, močen mraz ter velika vročina so lahko vzrok abortusa.

Povzročitelj splošnega ali pa infekcijsnega abortusa je poseben bacil, ki živi zelo dolgo. Ta bacil se ne prenaša z zrakom, temveč z nesnago, s steljo, tekočinami in drugim, povzroča vnetje sluznice, sramnice ter izziva močen pritisk krvi, nakar nastopi abortus.

Največ kobil zboli v šestem mesecu brejosti, tudi v devetem in desetem. Predznakov te bolezni ni skoro nobenih, le tu pa tam se da ugotoviti potem, da je sramnica postala nekoliko rdeča. Drugi, tretji dan po abortusu pri nekaterih kobilah se zviša temperatura, iz sramnice se pojavi sluzastognojna tekočina, noge postanejo slabe, apetit se zgubi. Ti znaki se pojavljajo vedno in tudi kmalu izginejo, celo brez ozdravljenja in kobil izgleda popolnoma normalno.

Bolezen se zelo hitro širi in razen tega je nevarna v tem smislu, ker se lahko ponovi in sicer v istem času brejosti kakor prvokrat.

Bolne kobile je treba nemudoma izolirati, t. j. prestaviti zdrave kobile v drug hlev, istotako zamenjati strežnike.

Hlev in vse predmete je treba pazljivo desinficirati. Sploh je desinficacija po abortusih najpotrebnejša, kajti varuje pred ponavljanjem bolezni.

Kobila po abortusu mora biti deležna najboljši nege kot bolnik, ter se ne sme spuščati pod žrebca, predno popolnoma ne ozdravi.

Po abortusu je treba dvakrat dnevno umivati sramnico s kakšno razkuževalno tekočino.

Isto je treba delati tudi s kobilami, ki so že imele abortus ter so nanovo zabrejile, da se jih obvaruje ponavljanja bolezni.

V takih slučajih se je treba na vsak način obrniti na živinozdravnika za pomoč ter se ne sme poslušati nasvetov neizkušenih ljudi ali pa rabiti domačih malovrednih, večkrat pa celo nevarnih in škodljivih sredstev.

Društvene in druge krajše vesti.

Naša organizacija. Sedaj imamo dve konjerejski društvi in sicer za bivšo ljubljansko oblast in naše, katere delokrog je bila bivša mariborska oblast. Z novo upravno ureditvijo je odpadlo Medjimurje s svojo pomembno konjerejo v savsko banovino. Zaenkrat spada Medjimurje dalje glede pospeševanja konjereje, pod žrebčarno Selo pri Ljubljani, ker zakon o kobilarnah in njih delokrogu ni spremenjen. Vseeno pa sem mnenja, kakor žal mi je za ta konjerejski okoliš, da dalje ne more ostati v našem društvu. Po ukinitvi vseh samouprav, izvzemši občin, je pospeševanje konjereje mogoče le s subvencijami banske uprave. Jasno je, da bo vsaka banska uprava skrbno pazila na to, da se od nje dovoljene subvencije smejo le v njenem področju uporabljati. Vsled tega je nemogoče, da bi naše delovanje segalo preko banovinske meje. Naše društvo ima blizu 600 članov, medtem ko ima bratsko društvo za ljubljansko oblast še precej manj članstva. Mnenja sem, če se hoče uspešno delati, da se morata obe društvi združiti ter da mora za dravsko banovino biti le eno Konjerejsko društvo. Smotreno delo bo le tako mogoče. Kakor je bil do sedaj obstoj dveh društev upravičen, tako je sedaj potrebno, da je le eno društvo. Če premotrim važnost konjereje v posameznih bivših oblastvih brez Medjimurja, najdem, da je v bivši mariborski oblasti konjereja veliko številnejša ter da pride kot gospodarski faktor veliko bolj v poštev, kakor v bivši ljubljanski oblasti, je pa tudi tam nekaj prav dobrih, vendar manjših okolišev. — Iz rejnega stališča so merodajne številke oplemenjenih kobil —, statistika o žrebetih se je, žal, zadnja leta vsled budžetnih težkoč popolnoma opustila ter nam torej manjka.

V letošnjem letu je bilo v bivši ljubljanski oblasti zaskočenih 1094 kobil, v bivši mariborski oblasti, brez Medjimurja, pa 2669 kobil. — Dne 15. januarja 1930 se bo vršilo v Celju posvetovanje gled združitve obeh društev; ne dvomim, da bo uspešno končalo ter se bo potem še isti dan konstituiralo društvo na novo za celo banovinsko področje.

Rejci amerikancev se ponovno opozarjajo, da svoja žrebeta še do konca leta prijavijo Centrali kasaških društev v Turnišču pri Ptujju, ker znaša pristojbina v letu rojstva le 10 Din. Prijavi je treba priložiti od županstva potrjeni plemenitveni list, v katerem je točno vpisati dan rojstva, spol, barvo in posebne znake žrebeta ter ime živali. V drugem letu rojstva stane prijava 20 Din, v tretjem 30 Din itd. Enaka pristojbina je za prijavo za Jugoslovenski kasaški derby. Prijavo za sistemizirano konjerejsko nagrado je vposlati Kasaškemu društvu v Mariboru in znaša vloga 160 Din, ki je plačljiva od rojstnega leta v štirih obrokih po 40 Din. V dravski banovini se računa na leto nad 80 ameriškanskih žrebet, a je bilo letos prijavljenih samo sedem, manjka torej znatno število prijav. Iz dunavske banovine je bilo prijavljenih nad 60 žrebet. Zakaj naši konjerejci nčejo poznati v tem oziru točnosti. Požurite se torej s prijavi!

V A B I L O

na občni zbor Konjerejskega društva za mariborsko oblast, ki se bo vršil dne 15. januarja 1930 ob 12. uri v Celju v »Celjskem domu«.

S p o r e d:

1. Odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo predsednika.
3. Tajniško in blagajniško poročilo.
4. Sprememba pravil.
5. Volitev predsedstva, odbora in pregledovalcev računov.
6. Predlogi podružnic.
7. Načrt letošnjega premojanja.
8. Slučajnosti.

Občni zbor je sklepčen, če je zastopana ena desetina članov. Če ob določeni uri ni sklepčen, se vrši eno uro pozneje drugi občni zbor, ki je pri vsakem številu navzočih sklepčen.

LOVRO PETOVAR,
predsednik.

Dostavek: § 8. pravil pravi: Občni zbor obstoji iz: 1. članov glavnega odbora, 2. zastopnikov podružnic, 3. oblastnega referenta za kmetijstvo in onega za veterinarstvo ter strokovnega referenta za konjerejo, 4. pristojnega upravnika državne kobilarne ali žrebčarne.

Brez pravice glasovanja, pač pa s pravico razprave, se lahko vsak član udeleži občnega zbora.

Dne 15. januarja 1930 se vrši ob 8. uri v Celjskem domu v Celju sestanek delegatov obeh konjerejskih društev za bivšo ljubljansko in mariborsko oblast, v svrhu dogovora združitve obeh društev. Ob 11. uri se vrši isti dan in istotam odborova seja Konjerejskega društva za mariborsko oblast.

Za 50% popust na železnici za občni zbor društva dne 15. januarja 1930 v Celju, smo zaprosili in bo skoraj gotovo dovoljen.

Odborova seja društva se je vršila dne 26. novembra t. l. ob zelo lepem obisku v Mariboru. Pretresel se je cel položaj, rešile vse tekoče zadeve, v glavnem pa razpravljalo o potrebi združitve obeh, v dravski banovini se nahajajočih konjerejskih društev. Storili so se tozadevni sklepi. Odborove seje se je udeležil kot zastopnik ljubljanskega društva gosp. podpredsednik Turk. Pri seji se je določila delegacija gg.: Petovar, Zemljič, Janžekovič in Slavič, ki se naj udeleži občnega zbora Konjerejskega društva v Ljubljani dne 4. decembra t. l.

Vsi, ki imajo kake želje glede žrebcev za bodočo plemenilno dobo, naj jih sporoče do 31. decembra t. l. društvu, ki jih bo potem zastopalo na merodajnih mestih.

Izdaja: Konjerejsko društvo za mariborsko oblast, Ivanjkovci, predstavniki: Fran Veble, živinozdravnik. — Za uredništvo odgovoren: Stanko Detela. — Tisk Mariborske tiskarne, predstavnik: Stanko Detela, ravnatelj — Oba v Mariboru.

KOMATI IN OPREME

za konje od navadne do najfinejše
urste za lahko in težko vožnjo,
kakor tudi razne potrebščine:

DEŽNE PLAHE

za konje in vozove, svetiljke za
kočije, bičevnike, brzde, kresal-
nike za noge. Dalje velika izbira
potnih kouvčkov, ročnih torbic,
listnic, nahrbtnikov, gamaše i. t. d.
Nagobčniki in ovratniki za pse

GONILNI JERMENI

za mline in žage

IVAN KRAVOS

Aleksandrova cesta št. 13 Slomškovo trg št. 6
MARIBOR

MARIBORSKA TISKARNA MARIBOR

JURČIČEVA ULICA ŠT. 4. TEL. 24. PODRUŽNICA: STROSSMAYERJEVA ULICA ŠT. 5

TISKARNA, LITOGRAFIJA IN KNJIGOVEZNICA

prevzame vsa v to stroko spadajoča dela najceneje in najkulatneje

VELETRGOVINA Z ŽELEZNINO **PINTER & LENARD**

MARIBOR, ALEKSANDROVA C. 32-34

BRZJAVI: PINCEN MARIBOR - TELEFON 2282



SKLADIŠČA SE NAHAJAJO V
MLINSKI ULICI 2 IN 12-14

NA DEBELO

NA DROBNO

